

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

دانشگاه علوم پزشکی و
خدمات بهداشتی درمانی استان اردبیل

پایان نامه جهت دریافت درجه دکتری حرفه‌ای

عنوان

اپیدمیولوژی اندوکاردیت عفونی در بیماران مراجعه
کننده به بیمارستان امام خمینی اردبیل از 1395 –
1390

استاد راهنما

دکتر شهرام حبیب‌زاده

استاد مشاور

دکتر بهزاد باباپور

نگارنده

آیسان عبدالله‌زاده

بهار 1397

شماره پایان نامه

0667

تقدیم به پشگاه خدایی

که لیاقت خدمت به بشریت را به ما بخشد و در سایه
توجهاتش ، دست ما را شفابخش دل دردمندان و بیماران قرار داد.

تقدیم به مقدس‌ترین واژه‌ها در لغتنامه دلم،
مادر مهربانم، دریای بی کران فداکاری و عشق که زندگیم را
مديون مهر و عطوفت او من دانم.

پدر بزرگوارم، مهربانی مشفق، کوهی استوار، بردار و حامی
من در تمام طول زندگی.
قلبم لبریز از عشق به شماست.

تقدیم به

و با تقدیم به دوست و خواهر عزیزم

دکتر آمنه فرجی

سپاسگزاری

ج

به پاس کلام گهریار سرب سیر) که می‌فرمایند: « من
علمی حرقاً فقد صیرنی عبداً ».
از خدمات مُجدّنه و دلسوزانه‌ی همه اساتید بزرگوارم، به
خصوص استاد ارجمند و فرهیخته؛ جناب آقای دکتر شهرام
حیب‌زاده و دکتر بهزاد باباپور که در کمال سعه صدر و با

حسن خلق و فروتنی، زحمت راهنمایی و همراهی این پایان نامه را بر عهده گرفتند و هیچ گونه مساعدتی را در این ساحه، از اینجانب دریغ ننمودند؛ کمال تشکر و امتنان را دارم. امید است که نتیجه حاصله پاسخ‌گوی بخشی از خدمات این عزیزان باشد.

با تشکر از استاد گرانقدرم دکتر جعفر محمدشاهی
با تشکر از استاد گرانقدرم دکتر هادی پیری
با تشکر از استاد گرانقدرم دکتر افشین نجاتی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
فصل اول: طرح تحقیق	
2	1-1 مقدمه و بیان مسأله.
4	2-1 تعریف واژه‌های کلیدی.
5	3-1 اهداف و فرضیات.
5	1-3-1 هدف کلی
6	2-3-1 اهداف اختصاصی
6	3-3-1 فرضیات تحقیق.
6	4-3-1 هدف کاربردی
فصل دوم: پیشینه تحقیق	
9	1-2 اندوکاردیت عفونی
12	2-2 پاتوژنر و پاتوفیزیولوژی.
14	3-2 عالیم بالینی و تشخیصی بیماری
20	4-2 ارگانیسم‌های عامل
24	5-2 کشت منفی
27	6-2 درمان
34	7-2 جراحی
48	8-2 مطالعات انجام شده در جهان
فصل سوم: شیوه اجرای تحقیق	
51	1-3 نوع مطالعه
51	2-3 محیط پژوهش
51	3-3 جمعیت مورد مطالعه و حجم نمونه

51	روش گردآوری اطلاعات.....	4-3
52	روش تجزیه و تحلیل داده ها و بررسی آماری.....	5-3
52	معیار ورود	6-3
52	معیار خروج	7-3
53	ملاحظات اخلاقی.....	8-3
53	متغیر های مطالعه.....	9-3

55	فصل چهارم:نتایج	4-1
----------	------------------------	-----

74	فصل پنجم:بحث و نتیجه گیری	
74	بحث.....	1-5
80	نتیجه گیری.....	2-5
81	پیشنهادات.....	3-5
82	محدودیتها.....	4-5
83	منابع.....	

فهرست جداول

صفحه	عنوان
39	جدول 2-1: معیارهای دوک برای تشخیص بالینی اندوکاردیت عفونی
42	جدول 2-2 میکروب‌شناسی اندوکاردیت عفونی
43	جدول 2-3 رژیمهای درمانی اندوکاردیت عفونی
45	جدول 2-4 پروفیلاکسی آنتی‌بیوتیکی برای بیماران با سابقه اندوکاردیت عفونی در مداخلات
46	جدول 2-5 توصیه‌های کلیدی برای طبابت
59	جدول 4-1: شاخص آماری - توصیفی سنی افراد مورد مطالعه
66	جدول 4-2: توزیع فراوانی آنتی‌بیوگرام بیماران مورد مطالعه

فهرست نمودار ها

عنوان	صفحه
نمودار 4-1 : فراوانی جنسیت افراد گروه مورد مطالعه.....	58
نمودار 4-2 : توزیع فراوانی رده سنی بیماران مورد مطالعه.....	60
نمودار 4-3 : توزیع فراوانی سطح تحصیلات بیماران مورد مطالعه.....	61
نمودار 4-4 : توزیع فراوانی تب بیماران مورد مطالعه.....	62
نمودار 4-5 : توزیع فراوانی علایم بالینی بیماران مورد مطالعه.....	63
نمودار 4-6 : توزیع فراوانی نتایج آزمایشگاهی بیماران مورد مطالعه.....	64
نمودار 4-7 : توزیع فراوانی علت مراجعه بیماران مورد مطالعه.....	65
نمودار 4-8 : توزیع فراوانی لکوسیتوز بیماران مورد مطالعه.....	67
نمودار 4-9 : توزیع فراوانی ESR بیماران مورد مطالعه.....	68
نمودار 4-10 : توزیع فراوانی هماچوری میکروسکوپیک بیماران مورد مطالعه.....	69
نمودار 4-11 : توزیع فراوانی ارگانیسم های کشت شده بیماران	70
نمودار 4-12 : توزیع فراوانی رژیم درمانی بیماران.....	71
نمودار 4-13 : توزیع فراوانی بهبودی و مورتالیته بیماران	72

فهرست علایم و اختصارات

BMI: Body mass index

Cm: Centimeter

Cr: Creatinine

g/dl : gram/deciliter

g: gram

Hb: Hemoglobin

HCT: Hematocrit

ml: mille liter

SPSS: Statistical processor for social science

WHO: World health organization

DM: Diabetes Mellitus

HDL: High Density Lipoprotein

LDL: Low Density Lipoprotein

TG: Triglyceride

CHOL: Cholesterol

ALT: Alanine Amino transferees'

AST: Aspartic Amino transferees'

BMI: Body Mass Index

FPG: Fasting Plasma Glucose

HTN: Hypertension

CT: Computed Tomography

اپیدمیولوژی اندوکاردیت عفونی در بیماران مراجعه کننده به بیمارستان امام خمینی اردبیل از

1390-1395

چکیده

سابقه و هدف: اندوکاردیت عفونی به دنبال عفونت باکتریایی یا قارچی سطح اندوکاردی قلب ایجاد می‌شود و عوارض و مرگ‌ومیر بالایی دارد. عوامل خطرزای این عفونت عبارتند از: وجود دریچه قلبی مصنوعی، بیماری ساختاری یا مادرزادی قلبی، تزریق وریدی مواد مخدر و سابقه مداخلات تهاجمی اخیر. وجود تب، تعریق شبانه یا نشانه‌های بیماری سیستمیک غیرقابل توجیه در بیماران، باید شک به اندوکاردیت را برانگیزد. اطلاعات در مورد اندوکاردیت عفونی درکشورهای درحال توسعه کم می‌باشد و در ایران نیز وضعیت به همین منوال است و تاکنون تحقیقات زیاد و دقیقی در مورد اپیدمیولوژی اندوکاردیت انجام نشده است. لذا هدف از این مطالعه، توصیف اپیدمیولوژی و بررسی خصوصیات محلی این بیماری که ممکن است در بهبودی و کاهش مرگ و میر ناشی از آن موثر باشد.

مواد و روش: مطالعه مورد نظر به صورت توصیفی - مقطوعی بود. بیمارانی که با تشخیص اندوکاردیت عفونی در طی یک دوره 5 ساله و در بین سال‌های 1390-1395 در بیمارستان آموزشی درمانی امام خمینی اردبیل تحت درمان بوده اند، وارد مطالعه شدند. داده‌های حاصل از کشت خون، آزمایش ادرار و دیگر اعمال تشخیصی انجام شده از پرونده‌ها استخراج شد. اطلاعات مربوط به سن، جنس، شایع ترین علت مراجعه، کشت‌های انجام شده و وجود کشت مثبت، میزان درگیری دریچه میترال، تری کسپید و پولمونر، بیماری زمینه‌ای اعتیاد تزریقی، مدت بستری، علایم بالینی، نوع درمان انجام شده، پاسخ به درمان، وضعیت هنگام ترخیص از بیمارستان و میزان مرگ و میر بیماران جمع آوری و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: در مجموع 32 بیمار با تشخیص قطعی اندوکاردیت عفونی مورد بررسی قرار گرفتند. 14 نفر (43/75) مرد و 18 نفر (56/25) زن بودند. میانگین سنی بیماران $49/6 \pm 5/6$ سال با دامنه سنی 21-72 سال بود. بیماران بصورت میانگین $10/2 \pm 1/4$ هفته درمان شدند. 9 بیمار دارای تظاهرات اسکلتی- عضلانی بودند. (28/12) 26 بیمار مبتلا به تب بودند. (81/25) و 17 بیمار مبتلا به سوفل قلبی بودند (53/12) 3 بیمار دارای اختلال هوشیاری بود (9/37) 5 بیمار مبتلا به آرتربیت بود. (15/62) 4 بیمار مبتلا به اسپلنومگالی بودند. (12/5)

نتیجه گیری: تب به همراه تظاهرات اسکلتی- عضلانی در مردان جوان با سابقه اعتیاد تزریقی از تظاهرات شایع اندوکاردیت عفونی می‌باشد.

کلید واژه‌ها: اپیدمیولوژی، اندوکاردیت عفونی، اردبیل